

УДК 027.52(497.11 Смедерево)
Стручни рад

Одељење стране књиге Народне библиотеке Смедерево

Биљана Живановић
Народна библиотека Смедерево
biljanazivanovicsd@gmail.com

Сажетак

Одељење стране књиге Народне библиотеке Смедерево отворено је 2002. године, као одговор на све бројније захтеве корисника за литературом на страним језицима. Почетни књижни фонд који се састојао од малог броја књига, неактуелне садржине и у лошем физичком стању, за кратко време је куповином, донацијама међународних културних институција и поклонима грађана, достигао количину од 10.000 јединица савремене, актуелне библиотечке грађе на 17 страних језика. Промотивне активности и разноврсни културни програми, намењени свим категоријама корисника овог Одељења, чине да се њихов број, као и количина и сложеност њихових захтева, из године у годину увећавају.

Кључне речи:

Народна библиотека Смедерево, јавне библиотеке, посебни фондови, књиге на страним језицима, библиотечке услуге, Одељење стране књиге, рад са младима, културни програми, међународна културна сарадња, мултикултуралност

Стране књиге у Смедереву средњег века

Сакупљање и чување страних књига у граду Смедереву има дугу традицију. У литератури се бележи, за оно време, значајан број књига које су се налазиле у двама библиотекама, основаним овде, у новосаграђеном Малом граду Смедеревске тврђаве, после 1430. године, након што је у њему смештена последња српска средњовековна престоница.¹ Биле су то дворска библиотека деспота Ђурђа Бранковића и, према изворима, нешто касније формирана приватна колекција књига Николе Которанина, дворског писара деспотове латинске канцеларије. Разгранате породичне, трговачке и пословне везе са европским владарским породицама и тадашњим центрима моћи, као и његов географски положај, чинили су смедеревски двор динамичним местом на којем су се преламали различити културни утицаји и одвијала жива књижевна активност. Ђурађ Бранковић, један од најкултурнијих људи свога доба и изванредан познавалац византијске књижевности, говорио је грчки, турски, мађарски и латински језик, и волео да буде окружен ученим и просвећеним људима. Сјај његовог двора, на којем се

живело раскошно, привлачио је Дубровчане, Грке и Мађаре, а после пада Цариграда под турску власт 1453. године, Смедерево је постало центар у коме су почели да се окупљају српски и од Турака избегли бугарски и грчки књижевници, преписивачи и уметници. Богат владар, наследник владарских породица Немањића и Лазаревића, Ђурађ је, као и остали чланови његове бројне породице, веома ценио књиге и ревностно их набављао за своју библиотеку на бројним путовањима по Византији, Турској и западним земљама. Коначним падом деспотовине 1459. године, ова библиотека је нестала, било да су примерке опљачкали Турци, или су их монаси однели у Раваницу, а наследници у Срем, Фурландију и Хиландар. Данас се зна за 25 рукописа који потичу из ње, а који су се, стицајем различитих околности, нашли у Београду, Сремским Карловцима, Минхену, Будимпешти, Букурешту, Паризу, Москви, Одеси, манастирима на Светој Гори и код Пјеваља и црквама у Крњеву, Осипаоници и Ратарима.² Инвентар деспотове дворске библиотеке не постоји, док је садржај збирке деспотовог канцелара Николе де Архилуписа, захваљујући његовом тестаменту, било могуће делимично реконструисати.³

¹ Леонтије Павловић и др., *Смедеревске библиотеке: књиге и библиотеке у смедеревском крају од 1430. године до данас* (Смедерево: Народна библиотека, 1986), 8.

² Леонтије Павловић, *Смедерево и Европа: 1381-1918*. (Смедерево: Музеј у Смедереву, 1988), 40-41.

³ Гордана Стокић Симончић, *Књига и библиотеке код Срба у Средњем веку* (Панчево: Градска библиотека Панчево, 2008), 59.

Смедеревска народна библиотека

Народна библиотека Смедерево, матична за Подунавски округ, савремена је и динамична установа, изразито кориснички оријентисана, која улаже велике напоре да одржи корак са развојем информacionих технологија и настоји да прати, и у свом раду примењује, нова достигнућа из области библиотечко-информационе делатности. Годишње уписује више од 8.000 корисника којима на располагање ставља фонд од 300.000 јединица библиотечке грађе, неограничено коришћење интернета на великом броју корисничких компјутера у читалишницама са 150 читалачких места, и велики број разноврсних културно-образовних садржаја.⁴

У циљу подизања квалитета стандардних, и осмишљавања видова нових библиотечких услуга које пружамо својим корисницима, редовно вршимо истраживања читалачких потреба наших чланова, свих старосних група и професионалне структуре. Анализа сазнања до којих смо долазили током дужег периода, не само у непосредном контакту, при свакодневном раду са корисницима на различитим одељењима Библиотеке, већ и у анкетама спровођеним у више наврата током 2000. и 2001. године, недвосмислено је показала да постоји велико интересовање за стручну и популарну литературу на страним језицима. Потражња за страном књигом нарочито је била присутна код млађе популације (ученика основних и средњих школа, посебно ученика филолошког одељења Гимназије Смедерево), али су се са својим специфичним захтевима у великом броју појављивали и радници смедеревске железаре која је, недуго пре тога, након извршене приватизације, постала власништво америчке компаније *U. S. Steel Serbia*.

Оснивање Одељења стране књиге

На основу иницијативе Колегијума Народне библиотеке Смедерево, одлуку о оснивању Одељења стране књиге донели су, почетком 2002. године, Управни одбор и директор Библиотеке. Спорадичне сумње у сврсисходност читаве замисли и критике због њеног, наводно, елитистичког концепта, одбачене су као неосноване, и кренуло се у реализацију. Након упознавања са искуствима

и начином функционисања наших и библиотека у региону које су у свом саставу у то време већ имале, на различите начине прикупљене и организоване, колекције књига на страним језицима, одлучили смо да у реализацији овог пројекта применимо, како при формирању фонда, тако и у раду са корисницима, модел по којем су организована и остала корисничка одељења наше Библиотеке. Обезбеђен је и адаптиран простор, невелик површински, али веома добро позициониран,⁵ формиран је и смештен књижни фонд, устројен систем (у то време) лисних каталога и картотеке корисника, и набављена комплетна опрема неопходна за самостално функционисање Одељења, чиме је оно постало заокружена целина у оквиру организационе схеме Библиотеке.

До отварања посебног одељења, збирка књига на страним језицима налазила се у саставу Научног одељења, физички одвојена од његовог основног фонда, са могућношћу издавања ван просторија Библиотеке, што са осталим публикацијама које припадају овом Одељењу није случај. Књиге су биле инвентарисане у посебној Инвентарној књизи и имале свој, делимично оштећен, ауторски каталог. Основу овог фонда чиниле су књиге које су првобитно припадале приватним библиотекама, конфискованим или откупљеним после Другог светског рата, а чији су власници, у највећем броју случајева, били образовани Смедеревци Димитрије Љотић, адвокат и политичар, Милан Јовановић-Стоимировић, новинар и књижевник, Владимир Јелић, адвокат, као и војвођански свештеник Жарко Ђукић.⁶ Књиге, чија је библиофилска вредност била много већа него употребна, на енглеском, француском, руском и немачком језику, биле су старе, у лошем стању, садржајем готово потпуно непримерене потребама савременог читаоца, те је један од првих послова у смислу сређивања фонда подразумевао ревизију којом би се утврдило његово право стање, квалитативно и бројчано. Након ње, извршен је отпис 980 дотрајалих, неупотребљивих и неактуелних јединица, а 156 књига, за које је утврђено да, на основу члана 26 *Закона о културним добрима*⁷ који дефинише категорију

⁴ Драган Мрдаковић, „Чувар Мирослављевог јеванђеља“, *Панчевачко читалиште* 1, 1 (2002): 36.

⁵ Простор од 55м², смештен поред главног улаза у Библиотеку, коришћен је до формирања Одељења стране књиге као део депозита Позајмног одељења за одрасле.

⁶ Србислав Миленковић, *Смедеревска библиотека: хроника: водич* (Смедерево: Народна библиотека; Скупштина општине, 1996), 61.

⁷ „Закон о културним добрима“, *Службени гласник РС* бр. 71/94.

старе и ретке књиге, припадају овој врсти библиотечке грађе, преинвентарисано је и физички пребачено у Фонд старе и ретке књиге. Остатак је, уз један број нових које су у том периоду грађани поклонили Библиотеци или су купљене сопственим средствима, обрађен и унет у електронску базу интерног програма за обраду монографских публикација BIBLIS, који Народна библиотека Смедерево користи у свом пословању. Том приликом извршено је и аутоматско преинвентарисање и штампање нове Инвентарне књиге овог Одељења, као и штампање каталожских листића за ауторски и стручни каталог. Започето је, такође, и формирање *Регистра књига на страним језицима*, у којем су пописани сви наслови и издања који се налазе у саставу фонда, а који је веома брзо постао омиљено информационо средство корисника овог Одељења. Наслови су у *Регистру*, као и књиге у фонду, организовани према језичким групама уређеним по УДК систему, а у оквиру сваке групе узбучени према одредници. Регистар се редовно ажурира убацивањем новонабављених књига и штампа четири пута годишње.⁸

Одељење стране књиге отворено је за кориснике 24. априла 2002. године, у оквиру прославе којом је обележена 156. година постојања и рада Народне библиотеке Смедерево. Књижни фонд који је том приликом представљен публици бројао је 1.530 наслова монографских публикација на 14 страних језика (енглеском, немачком, италијанском, француском, румунском, шпанском, руском, пољском, чешком, словачком, словеначком, македонском, бугарском и мађарском). Интензивирање стручне, систематске и планске набавке, у оквиру финансијских могућности Библиотеке, као и бројне промотивне активности организоване у циљу популаризације новог Одељења резултирали су његовим брзим увећањем и квалитетним попуњавањем. Прва донација од, за онај тренутак, непроцењиве вредности, дошла је од стране Амбасаде САД у Београду, чији је тадашњи аташе за културу и информисање, госпођа Mary Nell Bryant, организовала да се у САД, специјално за потребе овог Одељења, набави избор нових издања савремених америчких аутора награђених

најпрестижнијим националним и међународним литерарним наградама у последњих неколико година. Она нам их је затим лично донела и уручила. На Одељењу стране књиге одједном су се нашли наслови са првих места референсних светских листа најчитанијих и најпродаванијих књига на енглеском језику, који су тек после извесног времена, у преведеном облику, почели да пристижу на остала одељења Библиотеке. Обиље квалитетних књига, као и публицитет који је овај догађај изазвао, привукли су нове кориснике и дали замаха раду новог Одељења.

Међународна сарадња – циљ и видови

Првобитни циљ успостављања контаката са амбасадама страних земаља и иностраним културним представништвима у нашој земљи био је покушај да се, због тешке опште економске ситуације у тренутку када је Одељење започело са радом, обезбеди помоћ у набавци квалитетне грађе за поуну његовог књижног фонда. Одељење су, на наш позив, посећивали, у више наврата, представници Амбасаде САД, културни аташеи Русије, Француске, Бугарске и Финске. Грчко министарство образовања помогло је рад Одељења донацијом од 250 књига на грчком језику, Centre Culturel Français претплатом на 5 наслова илустрованих француских часописа (*Femme actuelle*, *Paris match*, *Le français dans le monde*, *Astrapi* и *Le journal de la maison*)⁹, Istituto Italiano di Cultura поклоном од 50 наслова нових књига савремених италијанских аутора, амбасада Аустралије избором од неколико скупочених вишетомних енциклопедија и монографија Аустралије. Japanese Literature Publishing and Promotion Center уврстио је Одељење стране књиге Народне библиотеке Смедерево у донаторски програм JLPP (*Japanese Literature Publishing Project*), који, посредством Agency for Cultural Affairs of Japan реализује Министарство образовања Јапана, а који се бави промоцијом јапанске културе, књижевности и уметности, и подразумева редовно снабдевање националних, јавних и универзитетских библиотека и културних институција широм света одабраним насловима савремене и класичне јапанске књижевности, преведеним на француски, немачки и руски језик. У 2011. години Народна библиотека Смедерево је била једна од 39 европских

⁸ Увођењем ADSL интернет везе у НБСД 2005. године, чиме је омогућен неограничени приступ мрежи, увели смо још један вид услуге који је међу корисницима овог Одељења веома брзо постао популаран и тражен – достављање одређених делова, или *Регистра* у целини, електронским путем на њихове мејл адресе.

⁹ Наведене наслове Одељење је примало редовно, у периоду 2002-2009.

библиотека које су на конкурс Нипон фондације (*The Nippon Foundation*) одабране да, преко програма *Читајте о Јапану – 100 књига за разумевање савременог Јапана* (*Read Japan – 100 Books for Understanding Contemporary Japan*), приме вредну донацију сачињену од 100 књига на енглеском језику које се баве најразличитијим темама везаним за историју и садашњост Јапана.

Програми, мањег или већег обима, који су пратили ове догађаје и њихова добра медијска пропраћеност којој смо посвећивали посебну пажњу, допринели су да се грађани упознају са постојањем нове услуге у Народној библиотеци Смедерево.

Временом је међународна сарадња почела да поприма и друге облике, а њен основни циљ постаје популаризација литературе на страним језицима и подстицање публике свих узраста да открије бројне предности њеног коришћења. Презентације иностраних културних институција, са посебним акцентом на програме учења страних језика и могућност стицања међународно признатих сертификата, организују се, циљано, за млађу популацију (представљени су British Council и Русский дом). Одговарајућим програмима Одељење даје допринос обележавању Дана франкофоније, промовишући француски језик као језик међународне комуникације и културне размене. Добра, обострано корисна сарадња успостављена је и са Међународним фестивалом поезије *Смедеревска ђесничка јесен* – осим што редовно снабдева Одељење комплетима наслова из своје вишејезичне књижевне продукције, овај реномирани Фестивал је у свој званични програм уврстио и *Свечаност даривања* – сусрет иностраних песника који на њему учествују са библиотекарима Народне библиотеке Смедерево током којег они за фонд Одељења стране књиге поклањају своје потписане књиге поезије на изворним језицима. Велики број поменутих вишејезичних песничких збирки у издању *Смедеревске ђесничке јесени* представљен је публици у оквиру књижевних програма Народне библиотеке Смедерево. Компанија *U. S. S. Serbia* је, поред бројних донација у књигама и опреми којима је помагала основну делатност Одељења стране књиге, финансијски издашно помагала и реализацију културних програма који су на њему организовани и штампање публикација које су их пратиле, а њени представници повремено су и сами узимали учешће у некима од њих.

Презентација фонда и културно-образовне активности

Организовање различитих видова презентације фонда стране књиге и културних програма који се базирају на овој врсти литературе започето је од самог отварања Одељења. Промоције страних и вишејезичних издања и гостовања страних аутора лако су и брзо пронашли своје место у сталној програмској схеми културно-едукативне понуде Народне библиотеке Смедерево и довели у Библиотеку нову публику. Професори страних језика основних и средњих школа које раде на територији града, а који представљају једну од примарних циљних група Одељења стране књиге, препознали су сопствени интерес у предлогу библиотекара да се организоване посете ученика и часови одржани у његовом амбијенту уврсте у редовне наставне програме. Припремљен је и постављен велики број разноврсних изложби, са штампаним каталозима и водичима (*Quatre siècles de la littérature française dans la Bibliothèque publique de Smederevo; Sense and Sensibility – Women Writers in World Literature; Nobel Prize Winners in Literature 1901-2006; Smederevo through Centuries; Cultural Treasury of Serbia; Do You Like Agatha?; A Room of One's Own: Virginia Woolf; I Loved, and Was Beloved Again – Romanticism in Literature: George Gordon Byron; Voyages extraordinaires: Jules Verne; Never More – Mysterious World of Edgar Allan Poe; Tomorrow Is Another Day – Women Write about Love: Margaret Mitchell; Life behind the Picture – Exhibition of Books on the 110th Anniversary of Death of Oscar Wilde; Sunflowers – Literature about Art – Exhibition on the 120th Anniversary of Death of Vincent Van Gogh*). У припреми и постављању неких од ових изложби учествовала су, грађом или личним ангажовањем својих радника, инострана представништва у нашој земљи, а неке су праћене и различитим додатним садржајима: уз изложбу *Nobelpreisträger Günter Grass*, у чијој је припреми учествовао Goethe-Institut, одржано је и предавање истог назива; изложбу *The Literature of India*, постављену у сарадњи са индијском амбасадом, отворила је својим предавањем *Rabindranath Tagore – His Life and Work* тадашња амбасадорка Индије, а у поставкама *Анџон Павлович Чехов: русская душа и Мир счастия красота: Фёдор Михайлович Достоевский*, које је отворио аташе за културу Руске Федерације коришћена је грађа Библиотеке Руског дома у Београду, у чији су фонд увршћени штампани каталози ових изложби.

Један од организационо најкомплекснијих и, свакако, најпопуларнији програм овог Одељења, који, као облик рада са корисницима, основну идеју црпи из IFLA/UNESCO *Смерница за развој јавних библиотека*¹⁰ и IFLA/UNESCO *Манифеста за јавне библиотеке*¹¹, је *Стиховизија*, такмичење у рецитовању на страним језицима које се четири године заредом организује за ученике средњих школа Подунавског округа.¹²

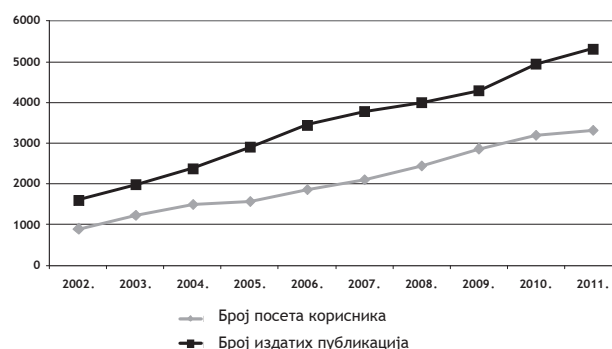
Представљањем нових књига и препорукама одабраних наслова из свог фонда у локалним електронским и штампаним медијима и на сајту Народне библиотеке Смедерево, Одељење стране књиге редовно се оглашава и приказује у културној јавности града, и постало је неодвојив део слике о смедеревској библиотеци.

Одељење у 2012.

Одељење стране књиге данас поседује фонд од преко 10.000 јединица библиотечке грађе, на 17 страних језика.¹³ Књиге су груписане и смештене по језицима, према УДК систему. Према заступљености у фонду, као и према броју издатих публикација, предњачи енглески, за којим следе француски, руски, немачки, италијански и шпански језик. Фонд је добро структурисан, са избалансираним односом стручне и популарне литературе, школске лектире и књига за децу основношколског узраста и тинејџере, уз поштовање одредби које прописују нови *Стандарди за јавне библиотеке у Републици Србији*, у делу који се односи на библиотечко-информациону грађу и набавку књига и друге библиотечко-информационе грађе.¹⁴ У оквиру фонда издвојене су, садржински и физички, посебне колекције – веома богата и квалитетна референсна збирка, збирка сликовница и књига намењених ученицима нижих разреда основне школе и колекција литературе за тинејџерску популацију. Иако је смештено на малој површини, Одељење поседује

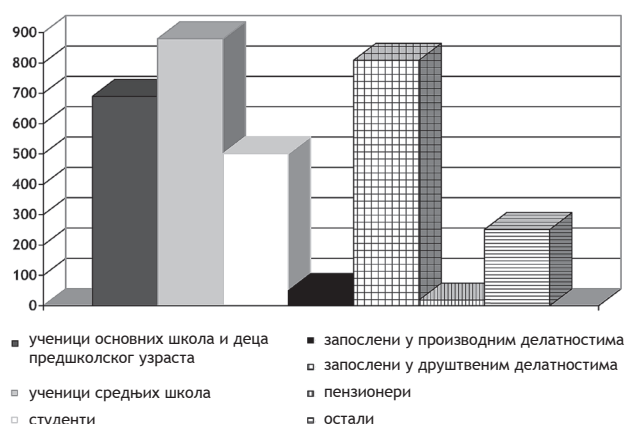
сопствену читаоницу са 5 читалачких места и изложбени простор. Целокупан фонд унет је у интерну базу BIBLIS, што омогућава његово претраживање са свих одељења Библиотеке, а интензивно се ради и на уносу у јединствену базу ВБС COBISS.

На Одељењу се води редовна месечна статистика посете корисника и броја издатих публикација, у оквиру које се приказује професионална структура корисника и језичка и УДК структура издатих публикација. Према статистичким показатељима, број корисника овог Одељења из године у годину расте, као и разноврсност њихових захтева и број публикација који се изда на коришћење (Графикон 1).

Графикон 1: Раст броја посета и издатих публикација у периоду 2002-2011.

Подаци добијени анализом статистичких прегледа користе се као један од незаобилазних елемената при конципирању набавне политике и осмишљавању и планирању културно-образовних програма. (Графикони 2, 3 и 4).

Графикон 2: Професионална структура корисника Одељења стране књиге у 2011. години

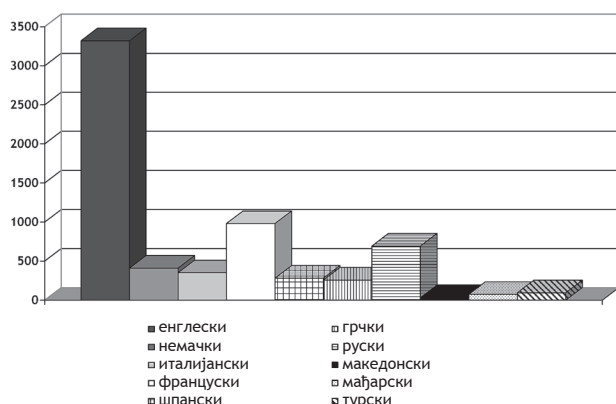
¹⁰ IFLA/UNESCO *Смернице за развој јавних библиотека* (Београд: Народна библиотека Србије; Библиотека града Београда, 2005), 26.

¹¹ „IFLA/UNESCO Манифест за јавне библиотеке“, у IFLA/UNESCO *Смернице за развој јавних библиотека*, (Београд: Народна библиотека Србије; Библиотека града Београда, 2005), 67.

¹² Биљана Живановић, „Поезија и библиотечки корисници дигиталне ере“, *Панчевачко читалиште* 10, 19 (2011): 17-21.

¹³ У међувремену су формиране и групе за литературу на грчком, турском и кинеском језику.

¹⁴ Народна библиотека Србије, *Стандарди за јавне библиотеке у Републици Србији*, <http://www.nb.rs/pages/article.php?id=1807> (преузето 16. 7. 2012).

Графикон 3: Структура издатих публикација (према страним језицима) у 2011. години

Графикон 4: Структура издатих публикација (према стручним групама) у 2011. години

Закључак

Савремена библиотека требало би да непрестано иде у, или корак испред жеља и потреба својих корисника. Успех који она постиже у том настојању мерило је њеног потенцијала да опстане на листи пожељних места која вреди посетити. Способност библиотека да своју понуду, у најширем смислу, прилагођавају променама интересовања и потреба различитих категорија чланова локалне заједнице пресудно је значајна уколико библиотеке желе да остану релевантне за њих као кориснике. Оснивање Одељења стране књиге један је од покушаја које је, у том смислу, учинила смедеревска библиотека.

И, мада се умеће да се чита и говори на неком од страних језика и да се схватају начини на које различити језици утичу на изражавање идеја и њихово разумевање, налази, поред бројних других знања и вештина које би особа требало да поседује како би се сматрала информационо писменом, међу основним циљевима квалитетног савременог образовног система, у чијем остваривању активну улогу свакако играју и библиотеке,¹⁵ а слободан приступ информацијама и ресурсима знања остаје нереализована могућност уколико није подржан и праћен познавањем једног или више страних језика, јасно је да Одељење стране књиге не користе, нити ће га користити сви чланови Народне библиотеке Смедерево. Као што ни библиотеке генерално никада нису, нити ће их икада, користити сви чланови локалне заједнице. У збиру корисника и не-корисника, не-корисници су одувек, и увек ће чинити већину.¹⁶ Руководећи се, међутим, неким од основних постулата савремене теорије библиотекарства, чији је творац Шијали Р. Ранганатан, а по којима не само да сваком читаоцу треба обезбедити књигу која му је потребна (*Every reader his [her] book*), већ ће и свака књига у одговарајућем тренутку пронаћи свога читаоца (*Every book its reader*),¹⁷ одлучили смо да, промовишући мултикултуралност и вишејезичност, а у складу са својом мисијом и ресурсима, покушамо да пружимо корисницима могућност да се, на прагу неминовних интеграција пред којима се наше друштво налази, на најбољи начин припреме за живот у *глобалном селу*. Резултати које смо постигли у досадашњем раду, а посебно они који се односе на рад са младом популацијом, охрабрују нас у мишљењу да смо на добром путу да то и остваримо.

¹⁵ Majkl V. Hil, *Uticaj informacije na društvo* (Beograd: Narodna biblioteka Srbije, 2008), 288-289.

¹⁶ Alberto Mangel, *Biblioteka noću* (Beograd: Geopoetika, 2008), 182.

¹⁷ Shiyali Ramamrita Ranganathan, *The Five Laws of Library Science* (Madras: Madras Library Association; London: Edward Goldston, 1931), <http://arizona.openrepository.com/arizona/handle/10150/105454> (преузето 15. 6. 2012).

Литература:

1. Живановић, Биљана. „Поезија и библиотечки корисници дигиталне ере“. *Панчевачко читалиште* 10, 19 (2011): 17-21.
2. „Закон о културним добрима“. *Службени гласник РС* бр. 71/94.
3. IFLA/UNESCO *Смернице за развој јавних библиотеке*. Београд: Народна библиотека Србије; Библиотека града Београда, 2005.
4. „IFLA/UNESCO Манифест за јавне библиотеке“. У *IFLA/UNESCO Смернице за развој јавних библиотеке*, 67-69. Београд: Народна библиотека Србије; Библиотека града Београда, 2005.
5. Mangel, Alberto. *Biblioteca poëti*. Београд: Геopoетика, 2008.
6. Миленковић, Србислав. *Смедеревска библиотека: хроника: водич*. Смедерево: Народна библиотека; Скупштина општине, 1996.
7. Драган Мрдаковић, „Чувар Мирослављевог јеванђеља“. *Панчевачко читалиште* 1, 1 (2002): 36.
8. Народна библиотека Србије. *Стандарди за јавне библиотеке у Републици Србији*. <http://www.nb.rs/pages/article.php?id=1807> (преузето 16. 7. 2012).
9. Павловић, Леонтије. *Смедерево и Европа: 1381-1918*. Смедерево: Музеј у Смедереву, 1988.
10. Павловић, Леонтије, Србислав Миленковић, Станиша Петронијевић и Бојка Вулетић. *Смедеревске библиотеке: књиге и библиотеке у смедеревском крају од 1430. године до данас*. Смедерево: Народна библиотека, 1986.
11. Ranganathan, Shiyali Ramamrita. *The Five Laws of Library Science*. Madras: Madras Library Association; London: Edward Goldston, 1931. <http://arizona.openrepository.com/arizona/handle/10150/105454> (преузето 15. 6. 2012).
12. Стокић Симончић, Гордана. *Књига и библиотеке код Срба у Средњем веку*. Панчево: Градска библиотека Панчево, 2008.
13. Hil, Majkl V. *Uticaj informacije na društvo*. Beograd: Narodna biblioteka Srbije, 2008.

The Foreign Book Department of the Public Library of Smederevo

Summary

Collecting and storage of foreign books have a long tradition in this town, dating back to 1430, to the court library of Despot Đurađ Branković, which was placed in Smederevo, the last capital of the Serbian medieval state. Until the establishment of this Department as a specific unit within the organizational scheme of the Library, the collection of books in foreign languages was located within the Scientific Department, physically separated from its primary fund. The books were kept in inadequate conditions, with incomplete catalogs and inventory. The Foreign Book Department of the Public Library of Smederevo was opened in 2002, in response to numerous users' requests for literature in foreign languages. In a short period, thanks to the purchase, donations made by international cultural institutions and citizens, the initial book collection, consisted of a small number of outdated books, reached a rate of 10.000 volumes of contemporary, current library material in 17 foreign languages. Promotional activities and various cultural programs, designed for all categories of users of this Department, increase their number, as well as the amount and complexity of their requirements, from year to year. Within the basic fund there are special collections containing material interesting for children and young teens. Various programs that are being organized here on a regular basis are also intended to them, which in recent years made children and young adults the most numerous visitors of this Department.

Keywords:

the Public Library of Smederevo, public libraries, special collections, books in foreign languages, library services, the Foreign Book Department, work with young adults, cultural programs, international cultural cooperation, multiculturalism.

Примљено: 7. август 2012.
Исправке рукописа: 16. август 2012.
Прихваћено за објављивање: 25. август 2012.